2026/3

SLOVENSKÁ FILATELIA

SPRAVODAJCA ZVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTOV

pre členov Zväzu slovenských filatelistov bezplatne
ISSN 1338-2098
www.slovenskafilatelia.sk

100. výročie rozhlasového vysielania na Slovensku

OBSAH

Úvodník

Blíži sa 4. snem ZSF 02

Z rokovania rady ZSF

Informácie zo zasadania rady ZSF 03

Výročné členské schôdze klubov filatelistov 04

78. kongres FIP 05

Teritoriálna filatelia

Objavenie druhého známeho exemplára známky 1 Toman na poštovom výstrižku 06

Poštová história

Poštové použitie 6-bloku rakúskej novinovej známky emisie 1863 v Spišskej Novej Vsi 10

Slovensko – USA, druhý známy list známkového obdobia 12

Československá známka

Úradne nevydaná vzácna známka – krátky príbeh bez šťastného konca (PČ 1919) 15

Slovenská známka

Slovenská pošta získala dve ocenenia v súťaži Praga Ars Philatelica 16

Slávnostné uvedenie poštovej známky „Skalický trdelník“ 17

Filokartia

Moritz Lichtig – najvýznamnejší slovenský vydavateľ miestopisných pohľadníc 18

Čo zbierame

Poštové vzorce na Slovensku v roku 1945 22

Výstavy

Slovphilex 2027 26

Informácia z výstavy MACAO 2026 27

Ako ďalej s exponátom „Hospodársky rok grófa Jána Pálffyho 1854“ 28

Informácia z výstavy BEPHILA 2026 30

Recenzie

Katalóg vydavateľov miestopisných pohľadníc z územia Slovenska do roku 1945 33

Nový katalóg Slovenska 1939 - 1945 34

Koniec medzinárodnej odpovedky 36

Emisné plány

Slovenské poštové známky 2026 – III. štvrťrok 37

Predbežný emisný plán POFIS na rok 2027 38

Spoločenská kronika

Jubileum Ondreja Földesa 39

Inzercia - oznamy 40

Viete, že ...

Zväzový časopis Slovenská filatelia vychádza len v tlačenej forme a je zasielaný všetkým členom bezplatne na ich poštovú adresu. Preto ak patríte medzi tých členov, ktorí ho nedostali, obráťte sa, prosím, na sekretariát a skontrolujte, či eviduje vašu aktuálnu poštovú adresu.

VYDÁVA ZVÄZ SLOVENSKÝCH FILATELISTOV (ZSF) V BRATISLAVE

Adresa redakcie:
Sekretariát ZSF
Radlinského 9
812 11 Bratislava

Mobil:
0911 346 782

E-mail:
zsfsekretariat@gmail.com

Redakcia:
Zdeněk Baliga – šéfredaktor

Redakčná rada:
Miroslav Bachratý
Zdeněk Baliga
František Divok
Jozef Džubák
Vojtech Jankovič
Pavol Lazar
Michal Zika

Jazyková korektúra:
Denisa Schmidtová

Grafická úprava:
Adrian Ferda
– Slovenská pošta, a. s. / POFIS

Tlač: K A S I C O, a. s.

Ročník: XXIX ***Číslo:*** 2026/3

Náklad: 850 ks ***Strán:*** 40

Dátum vydania: 12. 10. 2026

ISSN 1338-2098

Informačná časť Odborná časť Špeciálne rubriky Spoločenská kronika

Abstrakty 3/2026

Objavenie druhého známeho exemplára známky 1 Toman na poštovom výstrižku

Abstrakt: Článok opisuje objavenie druhého známeho exemplára známky 1 Toman prvej emisie Perzie (*Lion and Sun*, 1878 – 1879) zachovaného na pôvodnom poštovom výstrižku. Nový objav viedol k revízii dovtedajšieho odborného poznania a jeho význam dokumentujú nové znalecké certifikáty, ktoré po prvý raz potvrdzujú existenciu dvoch autentických exemplárov tejto výnimočnej rarity.

Discovery of the second known example of the 1 Toman stamp on a postal clipping

Abstract: This article describes the discovery of the second recorded example of the 1 Toman stamp from the first Persian *Lion and Sun* issue (1878 – 1879) preserved on its original postal piece. The discovery led to a revision of the previously accepted philatelic knowledge, documented by new expert certificates confirming, for the first time, the existence of two authentic examples of this exceptional rarity.

Poštové použitie šesťbloku rakúskej novinovej známky emisie 1863 v Spišskej Novej Vsi

Abstrakt: Príspevok je doplnením článku Pavla Lazara „Novinové zásielky na Slovensku v období platnosti IV. emisie rakúskych novinových známok“ uverejnenom v našom časopise Slovenská filatelia č. 1/2026.

Postal use of a block of six Austrian newspaper stamps from the 1863 issue in Spišská Nová Ves

Abstract: This article supplements Pavol Lazar’s article, ‘Newspaper Consignments in Slovakia during the Period of Validity of the 4th Issue of Austrian Newspaper Stamps’, published in Slovenská filatelia, No. 1/2026.

Slovensko – USA, druhý známy list známkového obdobia

Abstrakt: Ešte v roku 2020 nebol známy žiadny list zaslaný zo Slovenska do Ameriky v známkovom období počas Rakúskej poštovej správy. Najnovší výskum predkladá v krátkom čase hneď druhý takýto list, dokumentujúci transatlantický poštový styk.

Slovakia – USA, the second known letter from the stamp period.

Abstract: As recently as 2020, no letter sent from Slovakia to America during the stamp period of the Austrian Postal Administration was known to exist. Recent research has now, within a relatively short period, brought to light a second such letter, providing further evidence of transatlantic postal traffic.

Úradne nevydaná vzácna známka – krátky príbeh bez šťastného konca (PČ 1919)

Abstrakt: Namiesto rarity znalec musel konštatovať, že ide o falzifikát pretlače POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919 aj s odtlačkom falošnej znaleckej značky.

An officially unissued rare stamp – a short story without a happy ending (PČ 1919)

Abstract: Instead of a rarity, the expert had to conclude that the item bore a forged ‘POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919’ overprint, along with a forged expert’s mark.

Slovenská pošta získala dve ocenenia v súťaži Praga Ars Philatelica za najkrajšie poštové známky sveta

Abstrakt: Slovenská poštová tvorba opäť zaznamenala výrazný úspech na medzinárodnej filatelistickej scéne, keď v súťaži Praga Ars Philatelica 2025 získala dve ocenenia. Rytý známkový hárček venovaný osobnostiam Slovenského národného divadla získal prvé miesto a rytá známka venovaná zbierke motýľov Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici tretie miesto.

Slovak post has once again won a global top ranking

Abstract: Slovak stamp production has once again achieved significant success on the international philatelic stage, winning two awards at the Praga Ars Philatelica 2025 competition. An engraved stamp sheet dedicated to prominent figures of the Slovak National Theatre took first place, while an engraved stamp featuring the butterfly collection of the Central Slovak Museum in Banská Bystrica secured third place.

Slávnostné uvedenie poštovej známky „Skalický trdelník“ sa odohralo na Skalickom jarmoku

Abstrakt: Slovenská pošta uviedla na Skalickom jarmoku limitovanú voňavú známku „Skalický trdelník“, ktorá pripomína viac ako dve storočia jeho tradície. Uvedenie známky sprevádzal veľký záujem verejnosti a filatelistov.

Ceremonial launch of the "Skalický trdelník" postage stamp held at the Skalica Fair

Abstract: Slovak Post has issued a limited-edition scented postage stamp featuring Skalický trdelník, celebrating more than two centuries of its tradition. The stamp’s launch at the Skalica Fair attracted considerable interest from the public and philatelists.

Móritz Lichtig – najvýznamnejší slovenský vydavateľ miestopisných pohľadníc

Abstrakt: Moritz Lichtig bol v medzivojnovom období 20. storočia jedným z najvýznamnejších slovenských vydavateľov miestopisných pohľadníc. Zo sídla svojej firmy v Prešove vydával pohľadnice z celého územia Slovenska, ale aj z častí Podkarpatskej Rusi a Moravy. Lichtig nebol výrobcom pohľadníc, bol len sprostredkovateľom ich výroby a predaja. Väčšinu jeho pohľadníc vyrobila česká firma Bromografie Sadská. Odhadujeme, že Lichtig vydal približne 10–12 000 druhov miestopisných pohľadníc.

Móritz Lichtig – the most significant Slovak publisher of topographical postcards

Abstract: During the interwar period of the 20th century, Moritz Lichtig was the most prominent Slovak publisher of topographical postcards. From his company's headquarters in Prešov, he published postcards covering the entire territory of Slovakia, as well as parts of Subcarpathian Ruthenia and Moravia. Lichtig was not a manufacturer; he acted only as an intermediary (contractor, jobber) for their production and sale. Most of his postcards were produced by the Czech company Bromografie Sadská. It is estimated that Lichtig published approximately 10,000 to 12,000 copies of topographical postcards.

Poštové vzorce na Slovensku v roku 1945

Abstrakt: Zrejme v dôsledku absentujúcej katalogizácie stáli poštové vzorce ako špecifický druh poštovej ceniny mimo zberateľského záujmu, a to aj medzi zberateľmi celín, ku ktorým majú najbližšie. Pritom ide v mnohých prípadoch o zaujímavý materiál, rozširujúci poznatky o poštovníctve aj v zdanlivo dôkladne preskúmaných obdobiach.

Postal Forms (Poštový vzorec) in Slovakia in 1945

Abstract: Apparently due to the lack of catalogue documentation, postal forms as a specific type of postal stationery, have remained largely outside the scope of collectors’ interest, even among collectors of postal stationery, to which they are most closely related. Yet in many cases they constitute interesting material that broadens our knowledge of postal history, even in periods that might appear to have been thoroughly researched.